

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาซึ่งอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อแยกเป็นรายด้าน ทั้ง 12 ด้าน ได้รายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 4 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมเพื่อใช้ในโรงเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้ในโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก กับข้อ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผล และประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือข้อที่ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ของโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

4. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนรองลงมา คือ ข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ผลงาน การวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถานบันอื่น ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

5. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา รองลงมาคือด้าน 3 การมีส่วนร่วมในการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 2 การมีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

6. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน และผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน รองลงมา คือ ข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาใช้สื่อ และนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

7. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการนิเทศการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา รองลงมา คือข้อ 3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

8. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการแนะแนวการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนการสอน รองลงมา คือ ข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาชีพในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนการสอนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแนะแนวอาชีพโดยความร่วมมือของผู้ปฏิบัติการสอนทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

9. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมในการวางกำหนดแนวทางการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

10. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น รองลงมา คือ ข้อ 3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

11. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ รองลงมาคือข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

12. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา กับข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามหรือติดตามการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา กับข้อ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 12 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 6) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีประเด็นที่

ประเด็นผลการศึกษาคณาจารย์มีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วม และครูผู้สอนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ คงเนื่องมาจากปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ที่ได้ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ที่สำคัญยังคำนึงถึงสภาพจิตใจของครูผลสำเร็จที่จะส่งผลต่อนักเรียนและโรงเรียนโดยตรงซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย อาจิณสมมาตร (2539, หน้า 93) ที่ว่า กระบวนการมีส่วนร่วมจะทำให้ทุกฝ่ายมีแรงจูงใจและแรงขับในการแสดงออกของตนสูงขึ้น ทำให้เกิดความคล่องตัวในการสร้างความสำเร็จในงาน

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528, หน้า 1) ได้กล่าวถึงการบริหารโดยให้บุคคลมีส่วนร่วม คือ การให้บุคลากรหรือครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับสร้อยตระกูล อรรถมานะ (2542, หน้า 127) ซึ่งก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมเป็นการ เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมทางสมองหรือความคิดในการตั้งเป้าหมายด้วยตนเองซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญมากที่สุด เพราะเมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในโครงการต่าง ๆ ก็ จะเกิดความผูกพันทางจิตวิทยาเกิดความรู้สึกรับเป็นเจ้าของในเป้าหมายหรือโครงการนั้น ๆ เมื่อถึง ภาคปฏิบัติก็จะมีแรงจูงใจ และกระตือรือร้นให้งานบรรลุผลตามที่ได้มีส่วนร่วมกำหนดขึ้นมาแล้ว นอกจากนี้ชูชีพ พุทธิประเสริฐ (2542, หน้า 102) แสดงทัศนะว่า การบริหารองค์กรในทาง พฤติกรรมศาสตร์จะสนใจในเรื่องพฤติกรรมกลุ่มเป็นพิเศษและการพัฒนาทีมงานก็เป็นเครื่องมือใน การพัฒนาองค์กรที่สำคัญ

จากแนวคิดที่ว่าองค์กรจะสามารถพัฒนาเคลื่อนไหวไปได้ ด้วยประสิทธิภาพการทำงาน ของบุคคล และกลุ่มเพราะองค์การเป็นสิ่งหนึ่งที่รวมเอาบุคคลมากมาย ต่างวัฒนธรรม แนวคิด ต่าง ๆ แตกต่างกัน ก็สามารถผสมผสานกัน และปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมายแล้ว ย่อมจะ

ส่วนประเด็นผลการศึกษาคณาจารย์มีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านแนะแนวการศึกษา ด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าในประเด็นดังกล่าวผู้บริหารและครูผู้สอน ยังมองไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร ซึ่งสภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนกับชุมชนยังไม่มีความสัมพันธ์ มีการช่วยเหลือกันในเรื่องการบริหารงานวิชาการ หรือมีความร่วมมือกันในระดับน้อยอยู่ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนยังไม่ได้ผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการยังไม่สร้างความพึงพอใจต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เข้ามามีโอกาสในการบริหารงานวิชาการและให้ความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานอื่น เพื่อให้โรงเรียนได้เกิดการพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับสวัสดี ณ พัทลุง (2543, หน้า 115) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือการที่ประชาชนมาช่วยในการดำเนินงานจัดการกิจกรรมในการพัฒนา โดยร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมประเมิน ร่วมชื่นชมและสนับสนุนส่งเสริมให้การจัดการกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอนเป็นไปตามเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

นอกจากนี้อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ (2544, หน้า 38) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคล ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทหรือพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ ร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมเสียสละเวลา แรงงาน วัสดุต่าง ๆ และอื่น ๆ ซึ่ง ชนิตา รัชพลเมือง (2531, หน้า 10-11) มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมใน

อย่างไรก็ตามถ้าครูผู้สอนได้โอกาสจากผู้บริหาร ให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างทั่วถึงแล้ว ผู้ศึกษาเชื่อว่าย่อมจะเกิดผลดีต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษามากขึ้นซึ่งการที่จะมีส่วนร่วมมากน้อยขนาดไหน จะมีวิธีเพิ่มวิธีการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น สิ่งสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การบริหารที่ระดมความคิด ระดมความรู้ ระดมความต้องการ และระดมความรับผิดชอบร่วมกัน ในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและความต้องการของทุกฝ่าย เกิดความภาคภูมิใจในผลแห่งความสำเร็จร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษา ตลอดจนการประเมินผลติดตามงานอย่างมีสำนึกรับผิดชอบตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนในโรงเรียนได้เข้ามีส่วนร่วมในด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาที่พบว่ามีส่วนร่วมระดับปานกลาง ให้มากยิ่งขึ้นเพราะจะเป็นการช่วยให้มีการประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อทางโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้า แนวทางในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์หารูปแบบที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนต่อไป

3. ควรศึกษาพฤติกรรมของครูผู้สอนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบในการบริหารสถานศึกษา

4. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ กรรมการสถานศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์หารูปแบบที่เหมาะสมและเป็นแนวทางให้ ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนต่อไป